

DAGNY JOENSEN
JENS KR. VANG

– Stóri trupulleikin í Heimaróktini hefur verið, at vit ikki greitt hava boðað frá, hvørjar tænar vit kunnu veita.

Tað sigur Elsba Lützen, sum nú hefur set seg í leiðarastólin í Heimaróktini.

Hon hefur, síðan nýggja skipanin fór at virka, verið økisleiðari í Heimaróktini í Klaksvík.

Av hesum royndum hefur hon eisini okkurt við sær í skjáttuni, sum kann hava gagnliga ávirkan á arbeiðið á stovninum framfyrir.

Hetta starvið, sum hon nú fer undir, er landsumfatandi og meira krevjandi, men kortini heldur hon, at tað skuldi verið møgult at fingið meir burtúr skipanini, um tað bert var gjørt øllum pørtum greitt, hvat stovnurin stendur fyri.

– Neyðugt er við neyvum samskipti millum Heimaróktina, sjúkrahúsværkið og kommunulæknaskipanina. Tað kostar ikki meir enn eitt bræv at fáa ruddað nógvar misskiljingar burtur, sigur Elsba Lützen og sipar til royndir í Norðoyggjum, har Heimaróktin hefur havt reguligar fundir við sjúkrahúsið, kommunulæknarnir og aðrir stovnar, sum brúkararnir í Heimaróktini hava tørv á.

Arbeiða við somu jättanir

– Læveruleikanum er tað sama peningajáttan vit arbeiða út frá. Eitt nú tosa vit við sjúkrahúsið hvørja ferð ein sjúklingur fer heim, og kansa eisini, hvør kann væntast at verða heimsendur í næstum.

Vit hava eisini gott samstarv við Róktarheimið og Umlættingarheimið og við kommunulæknarnir.

Vanliga hava vit fundir við stovnararnar eina ferð um mánaðin. Tað hava allir partar verið væl nøgdir við, sigur Elsba Lützen.

Hon heldur, at nógvar kann sparast, um arbeiðið verður væl skipað, og hon heldur avgjort, at jättanin hjá Heimaróktini kann haldast, tá tað verður øllum greitt, hvat skipanin kann bjóða.

Tað hava verið trupulleikar higartil, av tí at Heimaróktin er nýggj skipan, sum ikki fekk pening og arbeiðsmegi til umleggingina.

– Tá tosað verður um røkt í heiminum, so mugu vit skilja, at tað ikki er tað sama sum røkt á sjúkrahúsi.

Heimarókt merkir, at onkur er í heiminum – familja ella avvarðandi – og at Heimaróktin kemur inn í heimidi at veita tænar.

– Í heiminum er eingin klokka sum ringir, um sjúklingur hefur brúk fyri hjálpi. Vit eru ikki tøk allan sólaríngin, sum á sjúkrahúsi ella á róktarheimi, sigur Elsba Lützen.

Tey avvarðandi ikki fyríreikað

– Hvussu ávirkar tað familjuna at hava sjúkling heima?

– Størsti trupulleikin er,

Elsba Lützen, leiðari í Heimaróktini:

Neyðugt við neyvum samskipti í heilsuverkinum

– Tað kostar ikki meir enn eitt bræv at fáa ruddað nógvar misskiljingar burtur, sigur nýggi leiðarin, sum í Norðoyggjum hefur havt reguligar fundir við sjúkrahúsið, kommunulæknarnir og aðra stovnar, sum brúkarar í Heimaróktini hava tørv á

Elsba Lützen, leiðari í Heimaróktini heldur, at tað er ein vansi at Heimaróktin ikki greitt hefur gjørt vart við, hvørjar tænar stovnurin kann veita, og at sjúkrahúsinu ikki fyríreika tey avvarðandi nóg væl, tá tey útskriva sjúklingar til heimarókt

um familjan t.d. ikki eru til reiðar at hava sjúklingin heima, og ikki vita, hvat hetta inniber.

Tey avvarðandi fáa kanska at vita á sjúkrahúsinum,

at tey fáa alla neyðugt hjálpi frá Heimaróktini, heimasjúkrasystir og heimahjálpararum.

– Er talan um krabba-meinssjúklingar, so eru ikki

øll til reiðar at átaka sær slíka uppgávu. Tí er størsta avbjóðingin hjá Heimaróktini at fáa greiðu á, hvussu stóran hjá sjúklinginum og teimum avvarðandi er, og

um tey makta slíka uppgávu.

– Her haldi eg, at sjúkrahúsinu áttu at fyríreika avvarðandi, tá tey útskriva sjúklingar, eitt nú um tað,

sum skal henda við sjúklinginum.

– Vit brúka øgiliga nógva orku til hesi heim, tí vit vilja ikki sleppa teimum upp á fjall, sigur Elsba Lützen.

Hon nevni eisini kronisk sjúk fólki, og at sjúkrahúsið ikki altíð hefur gjørt teimum avvarðandi greitt, at tey t.d. skulu hava sjúklingin í kanska 20 ár.

– Tí vil eg hava neyvt samstarv millum Heimaróktina, sjúkrahúsværkið og kommunulæknarnir um slík mál, sum hava so stóran týdning fyri sjúklingar og avvarðandi teirra.

Nýggi leiðarin á Heimaróktini heldur eisini, at tað er ein feilur, tá Heimaróktin ikki klárt hefur gjørt vart við, hvørjar tænar hon kann bjóða.

Ikki altíð møgult at veita tað neyðuga

– Eitt nú tá sagt verður, at vit kunnu veita alla neyðuga hjálpi, so er tað ikki rætt.

– Skulu vit veita átta tímar røkt, so kostar tað eins nóg og at hava sjúklingin á sjúkrahúsinum. Tað hava vit ikki pening til. Trupulleikin er kanska, at vit heldur ikki hava boðað sjúkrahúsværkinum frá hesum.

Elsba Lützen sigur, at í reglugerðini fyri Heimaróktina stendur, at hon skal meta um tørvin í einstaka fòrinum, og at hjálpin verður veitt út frá viðurskiptunum í einstaka heiminum.

Heimaróktin skal veita hjálpi til persónliga røkt, og mata sjúkling um neyðugt. Eru fólki einsamøll skulu heimahjálparar keypa inn fyri fólki og gera reint, inni hjá sjúklinginum.

Áður var tað soleiðis, at heimahjálparar stákaðust úti í heiminum sum vóru tær húsmammur. Tær gingu túr við brúkarunum, matgjördu, stoppaðu og seymaðu, ruddaðu og vaskaðu, og gjørdi alt fyrifallandi arbeiði.

– Henda tæna er ikki til longur. Nú verður bert veitt persónlig røkt og vaskað í rúminum hjá brúkararum. Er viðkomandi er einsamallur, gevur heimahjálparin honum at eta, vaskar klæðir og hjálpir teimum upp at sita ella tilfíkt. Meir hava vit ikki skyldu at gera, sigur Elsba Lützen.

Bíðar eftir útbúgving av heimahjálpararum

– Nýggja skipanin hefur virkað í tvey ár. Hvussu hevur hon hilst?

– Har sum hon virkar, virkar hon væl. Vit hava kortini hoyrt um vánaligt samstarv millum heimahjálparar og heimahjálparar. Tað er ikki altíð rætt, tí uppgáurnar hjá teimum eru so ymiskar, sigur leiðarin.

Tað hefur verið ført fram, at heimahjálparar skuldu fáa útbúgving. Tað bíðar Elsba Lützen eftir, men heldur kortini ikki, at útlit eru fyri, at nakað hendir á økinum. Tað er ein vansi í arbeiðinum.

– Jú meira tú veitst, tess betur verður samstarvið